

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره یازدهم سال اول

تاریخ چاپ

شماره چاپ

شماره ثبت ۲۸۴

عادی

طرح قانون یکپارچه سازی داده ها و اطلاعات ملی

کمیسیون های ارجاعی

	اصلی:
	فرعی: -

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۵۵ نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

باسمه تعالی طرح قانون یکپارچه سازی داده ها و اطلاعات ملی مقدمه امروزه داده ها و اطلاعات زیربنای قدرت نرم و مهمترین رکن اداره کشورها هستند و فناوری های نوینی همچون هوش مصنوعی (AI)، دفتر کل توزیع شده (Blockchain)، اینترنت اشیا (IIoT) همراه با رویکرد های نوین اداره امور کشور ها نظیر دولت هوشمند، شهر هوشمند، اقتصاد هوشمند همگی بر پهنه مفهوم تحول دیجیتال تبدیل به مبانی اصلی سیاستگذاری کشورها شده، این امر برای جمهوری اسلامی ایران از یک اقدام آیندهنگارانه به یک ضرورت تبدیل شده است. بسیاری از معضلات و مسایل پیش روی کشور با تغییر نظام حکمروایی داده ها و اطلاعات قابل رفع و بهبود است، اما ساختار های اجرایی کشور و رویکرد های سنتی مواجهه با داده ها و اطلاعات منجر به جزایری از فناوری های غیر متصل شده است که گویی از هم نه تنها فاصله دارند بلکه بی اطلاع هم هستند. این قانون تلاش میکند برخی از این مشکلات که در ذیل به آنها اشاره میشود را مورد توجه قرار دهد تا با هماهنگی و همکاری کلیه نهاد های تصمیم گیر و اجرایی بتوان رویکرد تحول دیجیتال را در کشور به طور جدی آغاز نمود. ۱. برخی قوانین و مقرراتی که بر مدیریت بخشی داده ها و اطلاعات ملی دلالت دارند: دستگاه های اجرایی برای رفع مشکلات بخشی در مراجع قانونگذار و مقرر گذار اختیاراتی را اخذ نموده اند نظیر سازمان امور مالیاتی (ماده ۱۶۹ مکرر) وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی (قانون بودجه ۱۳۹۹) مرکز ملی آمار) قانون برنامه ششم توسعه). این موضوع به افزونگی داده ها و اطلاعات منجر شده و در کنار آن موجبات کاهش سطح امنیت و سختی حفاظت پایگاه های اطلاعاتی را دو چندان نموده است. هرچند اخذ این اطلاعات جدا از هزینه های اجرایی، موجب ارتقای کیفیت مدیریت داده های کشور نشده است و دستگاه های زیربند مداوم از کمبود و نقص اطلاعات گلایه دارند. در مقابل دستگاه های ارائه دهنده داده ها نیز با ارائه چند باره با مشکلاتی روبرو شده اند. ۲. نقص یا فقدان کفایت پایگاه های اطلاعات اصلی: عدم اجرای تکالیف ناشی از ماده ۴۶ برنامه پنجم مبنی بر تکمیل پایگاه های داده ها و اطلاعات دستگاه های اجرایی و سایر الزامات قانونی منجر به تنوعی از نقص های اطلاعاتی شده است که به واسطه این ناهمگونی، زنجیره خدمات دولت با چالش زیرساخت داده ای و تعامل پذیری روبرو شده است. ۳. همکاری نکردن دستگاهها در سطوح مختلف: عدم همکاری دستگاه های اجرایی به دلایل مختلف از جمله موارد برشمرده ذیل است: پنهان سازی نقص اطلاعات پنهان سازی برخی تخلفات فقدان دانش موضوعی و تخصصی یا توقف در پارادایم مدیریت سنتی عدم ارتباط مؤثر مدیران حوزه فناوری اطلاعات با مدیران کسب و کار همان سازمان عدم همراهی مدیران ارشد برخی دستگاه ها به دلایل غیر فنی و کارشناسی عدم تعامل پذیری به بهانه محرمانگی و امنیت ۴. جمع آوری، نگهداری و پردازش غیراستاندارد داده ها: با وجود تصویب سند چارچوب تعامل پذیری و ریل گذاری اولیه در این خصوص و معرفی قریب ۷۰ استاندارد مشخص در حوزه داده ها، دستگاهها بدون توجه به استانداردهای داده و کیفیت داده ها، سامانه های خود را توسعه داده و مبادرت به اخذ اطلاعات از کاربران (خدمات گیرندگان) کرده اند. ۵. فقدان دسترسی های نظارتی به پایگاه های اطلاعات پایه: تاکنون هیچ نظارت بیرونی بر روی پایگاه های داده دستگاه های اجرایی انجام نگرفته و به همین دلیل هرگونه ادعای تکمیل یا استاندارد بودن برای پیش نیاز تعامل پذیری بررسی نشده است. ۶. چالش مالکیت داده ها: بسیاری از دستگاه های اجرایی با فرض، گرفتن اختیارات قانونی برای ارائه خدمت و دریافت هزینه آن از محل بودجه عمومی یا به طور مستقیم از مردم تصور میکنند مالکیت داده ها با دستگاه است لیکن به نظر میرسد دستگاه مدیریت داده

ها را بر عهده داشته و مالکیت تنها با دولت است. نظیر اموال غیر منقول دولت که مالکیت آنها با دولت است و داده ها نیز جزئی از اموال و دارایی های دولت بوده و ارزش اقتصادی به مراتب بیشتری دارد. ۷. واگذاری داده های دولت به شرکت های اقماری یا پیمانکار: شیوه برخی دستگاه های اجرایی برای اخذ هزینه خدمت از مردم ایجاد شرکت های تعاونی جنبی یا واگذاری خدمات به شرکت های اقماری خودشان بوده است. با این شیوه داده های ایجاد شده نه در مدیریت دستگاه است نه در مالکیت دولت؛ این شرکت ها مانع اصلی تعامل پذیری در این موارد هستند. بنابراین دستگاه از تکالیف تعامل پذیری تمکین نکرده و نتیجه آن عدم امکان ارائه خدمات یکپارچه شده است.

لذا طرح ذیل تقدیم می شود:

رضا تقی پورانوری - جلال محمودزاده - ابوالفضل عمویی - جلیل مختار - موسی احمدی - سیدجلیل میرمحمدی میبدی - محمدصالح جوکار - سیدمحمد مولوی - جعفر قادری - علی علی زاده - مالک شریعتی نیاسر - الیاس نادران - جواد کریمی قدوسی - انور حبیب زاده بوکانی - ذبیح الله اعظمی ساردوئی - روح اله نجابت - سیدنظام الدین موسوی - احسان ارکانی - احمد مرادی - ابراهیم رضائی - علی جدی - مهدی شریفیان - محمدحسن آصفری - مصطفی طاهری - علی خضریان - زهره سادات لاجوردی - علی اصغر عنابستانی - حجت اله فیروزی - حسن شجاعی علی آبادی - محمدطلا مظلومی آبرزگه - حسین جلالی - سیدجواد حسینی کیا - محمد مهدی زاهدی - روح اله متفکرآزاد - عباس مقتدایی - مجتبی رضاخواه - منصور آرامی - احمد دنیا مالی - علیرضا پاک فطرت - مجتبی یوسفی - علی اکبر کریمی - محمدحسین فرهنگی - پروین صالحی مبارکه - اسماعیل حسین زهی - حسینعلی حاجی دلگانی - سیدعلی یزدی خواه - احمد امیرآبادی فراهانی - علیرضا عباسی - محمدتقی نقدعلی - عبدالجلال ایری - بهروز محبی نجم آبادی - علی نیک زادثمرین - محمدرضا دشتی اردکانی - بهزاد رحیمی - حسین حق وردی

عنوان طرح:

طرح قانون یکپارچه سازی داده ها و اطلاعات ملی

متن قانون یکپارچه سازی داده ها و اطلاعات ملی

ماده ۱ - داده ها و اطلاعات کلیه دستگاه های اجرایی و هر داده ها و اطلاعاتی که به موجب قوانین و مقررات در اختیار دستگاه های اجرایی، نهاد های عمومی، نهاد های عمومی غیر دولتی و ارائه دهندگان خدمات ذیل تنظیم گران بخشی قرار بگیرد، در زمره مالکیت عمومی و در اختیار حاکمیت نظام جمهوری اسلامی است و از این پس داده ها و اطلاعات ملی نامیده می شود.

ماده ۲ - سیاستگذاری نظام نگهداری، پردازش، دسترسی، یکپارچه سازی، تبادل و امنیت داده ها و اطلاعات ملی بر عهده شورای عالی فضای مجازی است.

ماده ۳ - به منظور اجرای سیاست های شورای عالی فضای مجازی در داده ها و اطلاعات ملی و نظارت و مدیریت بر نحوه نگهداری، پردازش، دسترسی، یکپارچه سازی، امنیت و به ویژه تبادل و به اشتراک گذاری داده ها و اطلاعات ملی «کارگروه تعامل پذیری دولت الکترونیکی» موضوع مصوبه ۵۴ شورای عالی فضای مجازی به «کمیسیون داده ها و اطلاعات ملی» ارتقا یافته و رئیس مرکز آمار ایران، رئیس سازمان مالیاتی کشور، معاون وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، نماینده اطلاعات سپاه و نماینده مرکز ملی فضای مجازی به ترکیب اعضاء آن اضافه می شوند.

ماده ۴ - اعمال سیاستها و نظامات مصوب شورای عالی فضای مجازی و نهاد های ذیل آن در نگهداری، پردازش، دسترسی، امنیت و تبادل و به اشتراک گذاری تکمیل و به روز رسانی داده ها و اطلاعات ملی، بر عهده همان دستگاه های اجرایی که بر اساس قانون شرح وظائف یا سایر تکالیف قانونی موظف به تولید، نگهداری، اخذ یا پردازش آن داده ها و اطلاعات شده اند می باشد.

تبصره - تنظیم گران مقررات بخشی موظف به اعمال این سیاست ها و نظامات در ارائه دهندگان خدمات ذیل خود هستند.

ماده ۵ - اتخاذ تدابیر حفاظتی و امنیتی جهت صیانت از داده ها و اطلاعاتی که نزد دستگاه های اجرایی یا سایر نهاد های عمومی غیر دولتی قرارداد بر عهده دستگاه های اجرایی تولید کننده داده ها و اطلاعات، نگهداری کننده یا پردازش کننده است.

ماده ۶ - هرگونه نگهداری، دسترسی یا پردازش بر داده ها و اطلاعات دستگاه اجرایی موجب نفی یا نقض حق مالکیت عمومی و حاکمیت ملی بر داده ها و اطلاعات ملی نیست.

ماده ۷ - پایگاه داده ها و اطلاعات ملی شامل مجموعه داده ها و اطلاعات موجود در پایگاه های اطلاعات پایه ای است که به موجب این مصوبه توسط دستگاه های اجرایی مدیریت و به روز آوری می شوند.

تبصره- کمیسیون داده ها و اطلاعات ملی ذیل مرکز ملی فضای مجازی میتواند حسب ضرورت نسبت به حذف، الحاق یا ادغام و تفکیک پایگاه داده ها و اطلاعات پایه به فهرست مذکور اقدام نماید.

ماده ۸- تبادل داده ها و اطلاعات بین دستگاه های اجرایی و بین دستگاه های اجرایی و کسب و کارها با رعایت اصول حفاظتی و امنیتی بر عهده مرکز ملی تبادل اطلاعات است. هرگونه تبادل داده ها و اطلاعات خارج از این مرکز و بر خلاف مصوبات شورای عالی فضای مجازی و کمیسیون داده ها و اطلاعات ملی (کارگروه تعامل پذیری دولت الکترونیکی مرکز ملی فضای مجازی) مستوجب مجازات های این مصوبه است.

ماده ۹- کلیه قوانین و مقرراتی که به هر نحو بهره برداری از داده ها و اطلاعات ملی را منوط به مصوبه یا اجازه نهاد یا در اختیارات اشخاص، رؤسای دستگاه های اجرایی یا هر نهاد جمعی دیگری قراردادده باشد لغو شده و براساس مصوبات کمیسیون داده ها و اطلاعات ملی (دوام) تصمیم گیری خواهد شد.

تبصره- کمیسیون میتواند تا زمان اتخاذ تصمیم در خصوص هر یک پایگاه های پایه بنا به درخواست استمهال دستگاه ذیربط فرصت محدود و مشخص برای رعایت نظامات مورد انتظار را به تصویب رساند.

ماده ۱۰- به منظور تمرکز و یکپارچگی در داده ها و اطلاعات ملی و صرفه جویی در تبادل داده ها دولت میتواند متناسب با کارکرد و نحوه و تواتر به روز رسانی آنها در مراکز داده دولت، با ترتیباتی که کمیسیون دوام مشخص میکند این داده ها را نگهداری و کلیه دستگاه های اجرایی موظف به روز آوری برخط این پایگاه های اطلاعاتی هستند. تعیین سطح دسترسی به این پایگاه های اطلاعاتی به موجب مصوبه کمیسیون دوام خواهد بود

ماده ۱۱- هر شخص به هرنحو در اجرای این مصوبه اخلاص نماید به عنوان اختلال در نظام مدیریت کشور تحت تعقیب کیفری قرار گرفته حسب مورد به حداکثر کیفرهای مقرر در قانون جرایم رایانه ای یا سایر قوانین مربوط محکوم میشود و چنانچه مرتکب کارمند دستگاه اجرایی باشد به انفسال از شش ماه تا سه سال محکوم میشود و چنانچه ارایه دهنده خدمات باشد به ممنوعیت از فعالیت از یک تا سه سال محکوم میشود.

ماده ۱۲- متولی اداره و به روز رسانی پایگاه های اطلاعاتی و داده های پایه بر عهده دستگاه های ذیل بوده و این دستگاه ها لازم است بر اساس مصوبات **کمیسیون دوام** اقدامات اجرایی را برای تحقق اهداف این قانون به اجرا گذارند.

ردیف	نام پایگاه اطلاعات پایه	دستگاه متولی پایگاه
۱	پایگاه ملی هویت اشخاص حقیقی	سازمان ثبت احوال کشور
۲	پایگاه ملی هویت اشخاص حقوقی	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
۳	پایگاه نظام ملی نشانی گزاری مکان محور کشور	شرکت ملی پست ج.ا.ا.
۴	پایگاه اطلاعات مکان اقامت اشخاص حقیقی	سازمان ثبت احوال کشور
۵	پایگاه اطلاعات مکان اقامت اشخاص حقوقی	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
۶	پایگاه کالا و خدمات (ایران کد)	وزارت صنعت معدن . تجارت
۷	پایگاه اطلاعات کسب و کارها و مشاغل کشور	وزارت صنعت معدن . تجارت
۸	پایگاه وسائط نقلیه کشور	نیروی انتظامی ج.ا.ا.
۹	پایگاه مدیریت خدمات دولت	سازمان اداری و استخدامی

۱۰	پایگاه ثبت نام الکترونیک قوه قضاییه	قوه قضاییه
۱۱	پایگاه اطلاعات شبکه احراز هویت کاربران ارتباطی (شاهکار)	سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی
۱۲	پایگاه اطلاعات تحصیلی	وزارت علوم، بهداشت و دانشگاه آزاد اسلامی
۱۳	پایگاه ملی اسناد و املاک و حدنگاری (کاداستر) کشور	سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
۱۴	پایگاه ملی بیمه های سلامت کشور	سازمان بیمه سلامت ایران
۱۵	پایگاه احراز هویت قوه قضاییه	قوه قضاییه
۱۶	پایگاه ملی رفاه ایرانیان	وزارت رفاه تعاون کار
۱۷	پایگاه اطلاعات مجوزهای کسب و کار کشور	وزارت امور اقتصاد و دارایی
۱۸	پایگاه ملی اطلاعات داده های باز کشور OpenData	سازمان فناوری اطلاعات ایران
۱۹	پایگاه ملی سلامت (پرونده الکترونیکی، نظام پزشکی، غذا و دارو)	وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
۲۰	پایگاه مالیاتی کشور	سازمان امور مالیاتی کشور
۲۱	پایگاه اطلاعات مالی	وزارت امور اقتصادی و دارایی
۲۲	پایگاه اطلاعات خدمات بانکی و پولی کشور	بانک مرکزی ج.ا.ا.
۲۳	پایگاه اطلاعات مکان محور کشور SDI	سازمان برنامه و بودجه
۲۴	پایگاه ملی اطلاعات و آمار کشور	مرکز آمار ایران
۲۵	پایگاه اطلاعات سجل کیفری کشور	قوه قضاییه
۲۶	پایگاه اطلاعات تقسیمات کشوری	وزارت کشور
۲۷	پایگاه اطلاعات املاک و اسکان	وزارت راه و شهرسازی
۲۸	پایگاه اطلاعات نقشه کشور	سازمان برنامه - سازمان نقشه برداری کشور
۲۹	پایگاه اطلاعات دانش آموزی و مدارس	وزارت آموزش و پرورش
۳۰	پایگاه اطلاعات اوراق بهادار (شامل سجام)	سازمان بورس و اوراق بهادار

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب

۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین در مورد طرح:

طرح قانون یکپارچه سازی داده ها و اطلاعات ملی تقدیم می شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل

به شرح زیر تقدیم می شود:

- ۱- سابقه تقدیم:** ماده ۱۳۰ قبلاً تقدیم نگردیده است
- قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در
- کمیسیون صحن
- (موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک با:
- با تغییر اساسی با تقاضای کتبی ۵۰ نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)
- پیش از انقضاء شش ماه بدون تغییر اساسی
- با انقضاء شش ماه با تقاضای کتبی کمتر از ۵۰ نفر از نمایندگان
- مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می باشد می باشد

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

- رعایت شده است.
- رعایت شده است (با نظر کارشناسی) در طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی
- رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

۳- از نظر آیین نامه داخلی مجلس (شکلی)

الف- ماده ۱۳۱-

- اول- حداقل امضا لازم (۱۵ نفر) دارد ندارد
- دوم- موضوع و عنوان مشخص دارد ندارد
- سوم- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد ندارد
- چهارم- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد ندارد

ب- ماده ۱۳۸-

- طرح تقدیمی دارای یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان مواد متعدد ماده واحده
- بیش از یک موضوع می باشد.
- مواجهه با ایراد نمی باشد. می باشد.

۴- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ :

اول: از نظر قانون اساسی؛

- طرح تقدیمی با قانون اساسی به طور کلی مغایرت ندارد.
- دارد. اصول مغایر به ضمیمه تقدیم می شود.

دوم: از نظر سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز؛

- طرح تقدیمی با سیاست های کلی نظام و سند چشم انداز مغایرت ندارد.
- دارد. اصول مغایر به ضمیمه تقدیم می شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

- طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.
- دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

چهارم: از نظر آیین نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

- الف- ماده ۱۴۰- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.
- نشده است. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.
- ب- ماده ۱۸۱- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی شود
- می شود
- و نیاز به ۲/۳ رای نمایندگان ندارد.
- دارد.

تعداد برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

-
- ۵- طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد.
- دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

--

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱. در اجرای بند (۱):

- الف- در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض
- وجود ندارد
- وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.
- ب- در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط
- وجود ندارد
- وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

۲. در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسی‌های به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع

- لازم است.
- لازم نیست.

تعداد برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیرکل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

نظر اداره کل به انضمام سوابق قانونی

الف- نظر اداره کل

--

ب- سوابق قانونی

--